

Artikel 47.

Vederbörande myndighet må från tillämpningen av bestämmelserna i denna rekommendation undantaga företag eller fartyg, beträffande vilka på grund av deras beskaffenhet och storlek en tillräckligt effektiv övervakning icke är möjlig.

Bilaga E.

Rekommendation (nr 71) angående reglering av sysselsättning vid övergången från krig till fred.

Internationella arbetsorganisationens generalkonferens,
vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Philadelphia och där samlats den 20 april 1944 till sitt tjugusjätte sammanträde
och beslutat antaga vissa förslag angående åtgärder rörande sysselsättningsförhållandenas reglering vid övergången från krig till fred, vilken fråga inbegripes under den tredje punkten på dagordningen för sammanträdet,
samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna den tolfte dagen i maj månad år nittonhundrafyrtiofyra följande rekommendation, som skall benämnas »rekommendationen angående sysselsättning (vid övergången från krig till fred), 1944» [Employment (Transition from War to Peace) Recommendation, 1944.]

Med hänsyn till att främjandet av full sysselsättning för tillgodoseende av befolkningens livsviktiga behov och för höjande av levnadsstandarden i hela världen är ett huvudmål för internationella arbetsorganisationen,

med hänsyn till att för uppnående av full sysselsättning ekonomiska åtgärder, genom vilka arbetstillfällen åstadkommas, måste kompletteras med en effektiv organisation, som hjälper arbetsgivarna att erhålla den lämpligaste arbetskraften och arbetstagarna att erhålla den lämpligaste anställningen och som överhuvud taget gör det möjligt att, när helst så erfordras, anskaffa och nöjaktigt fördela kompetent arbetskraft på olika produktionsgrenar samt på skilda geografiska områden, och

med hänsyn till att arten och omfattningen av de förskjutningar i sysselsättningen, som inträda vid övergången från krigs- till fredsförhållanden, komma att nödvändiggöra särskilda åtgärder, främst för att underlätta återanställningen i civilt arbete av från krigsmakten demobiliserad personal, av personal som entledigats från anställning i krigsproduktionen och av alla dem, vilkas tidigare sysselsättning avbrutits till följd av kriget, fiendens åtgärder eller deltagande i motstånd mot fienden eller mot av fienden kontrollerade myndigheter, så att personer av dessa kategorier förhjälpas att utan dröjsmål finna lämpligast möjliga arbete,

förordar konferensen, att arbetsorganisationens medlemsstater måtte tillämpa följande allmänna principer och därvid med vederbörligt beaktande av förhållandena i varje särskilt land överväga det föreslagna sättet för dessa principers genomförande samt att till internationella arbetsbyrån insända de upplysningar angående i detta sammanhang vidtagna åtgärder, som arbetsbyråns styrelse må besluta att låta inhämta.

Allmänna principer.

I. I syfte att möjliggöra för alla dem, som önska arbete, att snarast möjligt återgå till förutvarande sysselsättning eller överföras till annat lämpligt arbete bör varje regering införskaffa alla erforderliga upplysningar om utbudet eller det väntade utbudet av arbetskraft samt angående framtida sysselsättningsmöjligheter.

II. Demobiliseringen av krigsmakten och militära hjälporganisationer samt återförandet till hemlandet av krigsfångar, deporterade och andra expatrierade böra planläggas under största möjliga hänsynstagande till individen och till dennes möjligheter att på ett tillfredsställande sätt återinträda i det civila livet.

III. Nationella planer för industriens demobilisering och omställning böra i samråd med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer utarbetas och andra lämpliga åtgärder vidtagas på sådant sätt, att man snarast möjligt uppnår full sysselsättning och såmedelst tillgodoser de föreliggande behoven av varor och tjänster.

IV. Vid strävandet att förverkliga full sysselsättning under såväl själva övergångstiden som under den följande tiden böra vederbörande offentliga myndigheter samt arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer uppmana arbetsgivare, som söka arbetskraft, och arbetstagare, som söka anställning, att i största möjliga utsträckning anlita den offentliga arbetsförmedlingen.

V. Regeringarna böra i största möjliga omfattning till tjänst för de arbetsökande inrätta offentlig yrkesrådgivning med uppgift att förhjälpa dem till lämplig sysselsättning.

VI. Planer för yrkesutbildning och omskolning böra i största möjliga utsträckning utarbetas för att tillgodose behovet bland de arbetstagare, som skola återgå till sina förutvarande sysselsättningar eller förhjälpas till ny anställning.

VII. För att undvika större omflyttning av arbetskraft från en trakt till en annan och förhindra uppkomsten av arbetslöshet inom särskilda lokala områden böra regeringarna i samarbete med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer utforma positiva planer med avseende på industriens lokalisering och den ekonomiska verksamhetens differentiering. Regeringarna böra även vidtaga åtgärder för att främja arbetskraftens rörlighet såväl mellan olika yrken som mellan skilda geografiska områden.

VIII. Åtgärder böra vidtagas för att under övergångstiden ge tillfälle till yrkesutbildning i största möjliga omfattning åt ungdom och yngre arbetare, som till följd av kriget varit förhindrade att undergå eller fullfölja sådan utbildning. Åtgärder böra även vidtagas för att främja ungdomens undervisning och hälsovård.

IX. Omfördelningen av den kvinnliga arbetskraften inom varje lands ekonomiska liv bör ske enligt principen om full likställighet mellan män och kvinnor vid erhållande av arbetsanställning på grundval av personlig förtjänst, skicklighet och erfarenhet, och åtgärder böra vidtagas för att främja fastställandet av lönesatser, betingade av arbetets art utan avseende på den anställdes kön.

X. Arbetare, som av olika anledningar invalidiserats, böra beredas de mest omfattande möjligheter till specialiserad yrkesrådgivning, utbildning och omskolning samt sysselsättning i nyttigt arbete.

XI. I industrier och yrken med ojämn sysselsättning böra åtgärder vidtagas för att uppnå fullt utnyttjande av arbetskraften.

Tillämpningsmetoder.

I. Inhämtande av förhandsuppgifter.

1. Regeringarna böra vidtaga åtgärder för att säkerställa systematisk insamling och utnyttjande av så fullständiga och aktuella upplysningar som möjligt i nedan angivna avseenden, nämligen

a) såvitt gäller personal i militär eller därmed jämförlig tjänst samt i möjligaste mån även sådana personer, vilkas förutvarande sysselsättning avbrutits till följd av fiendens åtgärder eller till följd av deltagande i motstånd mot fienden eller av fienden kontrollerade myndigheter — antalet dylika personer, deras utbildning, föregående anställning, tidigare och nuvarande yrkesfärdighet samt önskemål om framtida sysselsättning;

b) såvitt gäller arbetstagare, som nödgats byta sysselsättning under övergångsperioden från krig till fred, antalet dylika personer, deras fördelning på olika orter, yrken, kön, yrkesfärdigheter och önskemål; samt

c) antalet och fördelningen av de äldre arbetare, kvinnor och minderåriga, som efter de utomordentliga, av kriget föranledda förhållandenas upphörande kunna väntas lämna avlönad anställning ävensom antalet yngre personer, som komma att inträda på arbetsmarknaden efter avslutad skolgång.

2. En omfattande undersökning bör utföras före krigets slut angående de arbetskraftsbehov, som kunna väntas komma att föreligga. Undersökningen bör avse att visa varaktigheten av arbetskraftsbehoven inom olika näringsgrenar, såväl totalt som i fråga om viktigare yrkeskategorier.

I de fall, då upplysningar av ifrågavarande slag redan finnas tillgängliga, böra de ställas till förfogande för de organ, som i främsta rummet äro ansvariga för insamlandet och utnyttjandet av de förberedande upplysningarna angående tillgång och efterfrågan på arbetskraft.

Undersökningsmaterialet om arbetskraftsbehovet bör särskilt belysa:

a) den minskning av arbetskraftsbehovet, som kan förutsättas komma att uppstå till följd av upphörandet av viss krigsmaterielproduktion;

b) den nedskärning av militära förband och hjälporganisationer, som kan väntas ske efter fientligheternas upphörande;

c) de eventuella lokala växlingar och förskjutningar i arbetstillgången inom vissa industrier eller företag, som omedelbart eller efter en viss övergångstid komma att inträda vid näringslivets anpassning till fredsförhållanden;

d) de sannolika arbetskraftsbehoven inom de näringsgrenar, som komma att expandera för att fylla efterkrigstidens behov, i synnerhet inom yrkesområden, vilka äro av särskild betydelse för en förbättring av arbetarnas levnadsstandard, samt vidare arbetskraftsbehoven vid allmänna arbeten, däri inbegripna såväl normalt förekommande arbeten som beredskapsarbeten, planlagda för att öka sysselsättningsmöjligheterna vid en vikande konjunktur inom näringslivet; samt

e) den sannolika efterfrågan på arbetskraft inom de viktigaste industrierna och yrkena vid full sysselsättning.

3. Tillgången och efterfrågan på arbetskraft inom olika lokala områden bör göras till föremål för fortlöpande studium i syfte att fastställa krigets återverkningar och den sannolika effekten av fientligheternas upphörande på sysselsättningssituationen.

4. Medlemsstaterna böra samverka vid insamlandet av under punkt 1 mom. a), b) och c) berörda upplysningar beträffande personer, som till följd av axelmakternas krigshandlingar fått lämna sitt hemland. Varje regering bör

lämna dylika upplysningar rörande sådana medborgare i andra medlemsstater, som uppehålla sig i eget land eller i axelmakternas eller av dessa ockuperade områden och där avvakta hemsändning, även om härutinnan tillgängliga uppgifter måste bliva mycket allmänt hållna.

II. Demobilisering av krigsmaktens personal.

5. En nära samverkan bör organiseras och uppehållas mellan de myndigheter och institutioner, som övervaka arbetsmarknaden, och de myndigheter, som ansvara för demobiliseringen av krigsmakten och dess hjälporganisationer samt för återförandet till hemlandet av krigsfångar och deporterade, så att ifrågavarande män och kvinnor kunna återinträda i arbetslivet på kortast möjliga tid.

6. Den omfattning och ordning, vari demobiliseringen avses skola äga rum, bör övervakas enligt klart uttryckta principer, som genom vidsträckt publicitet på ett lättfattligt sätt skola bringas till allmänhetens kännedom.

Vid demobiliseringen, vilken på det hela taget bör genomföras så snabbt militära krav och transportmöjligheterna tillåta, bör beaktas

a) önskvärdheten av att vid regleringen av strömmen av demobiliserade sådana lokala anhopningar av demobiliserade män och kvinnor undvikas, som icke stå i rimligt förhållande till vederbörande Orts möjlighet att bereda sysselsättning eller yrkesutbildning; samt

b) önskvärdheten av att personer, vilkas kvalifikationer göra dem oumbärliga för brådskande återuppbyggnadsarbete, hemförlovas skyndsamt, i den mån så visar sig nödvändigt.

7. Åtgärder böra vidtagas för att — i den mån de förändrade förhållandena efter kriget så medge — bereda de personer tillfälle att återvända till sitt förutvarande arbete, vilka måst avbryta detta till följd av militärtjänst, fiendens åtgärder, deltagande i motstånd mot fienden, eller mot av fienden kontrollerade myndigheter.

Ifrågavarande personer böra genom statliga åtgärder och kollektivavtal tillförsäkras bästa möjliga anställnings- och befordringsmöjligheter i enlighet med vederbörandes kvalifikationer.

Åt arbetstagare, vilka kunna komma att förlora sin anställning såsom en följd av dylika åtgärder, bör omedelbart beredas annan sysselsättning.

8. Vid sidan av planläggningen av återanställningen bör till skyndsamt övervägande upptagas frågan om beredande — i alla de fall, då såmedelst vederbörande kan ges en möjlighet att förtjäna sitt uppehälle — av tillräcklig ekonomisk eller annan hjälp för att sätta kvalificerade demobiliserade personer i stånd att ägna sig åt eller återupptaga jordbruk, fria yrken eller annan självständig verksamhet.

III. Näringslivets omställning.

9. Varje regering bör i samarbete med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer utforma planer för näringslivets demobilisering och omställning i syfte att främja en snabb och friktionsfri anpassning av produktionen från krigs- till fredsförhållanden under återuppbyggnadsperioden på sådant sätt, att full sysselsättning uppnås på kortast möjliga tid; härvid måste hänsyn tagas till de krigshärjade ländernas trängande behov. Tillfälle bör beredas de myndigheter, som utredningen av tillgång och efterfrågan på arbetskraft åvilar, att taga kännedom om föreliggande planmaterial beträffande demobilisering och omställning av näringslivet.

Arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer böra inbjudas att samverka i syfte att uppnå en omfattande bransch- och regionsplanering och därigenom skapa förutsättningar för en omställning från krigs- till fredsproduktion med så liten övergångsarbetslöshet som möjligt.

10. Varje regering bör, såvitt möjligt före krigets slut, taga ställning till frågan om det framtida utnyttjandet av de statsägda krigsindustrieföretagens kapacitet och utrustning samt dispositionen av överskottslager av material.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas frågan om frigörandet av företag och materiell utrustning, varav trängande behov kan uppstå för fredsproduktionen och för yrkesutbildningen.

Överhuvud bör man, då icke tillfredsställda konsumtionsbehov föreligga, icke förstöra eller lämna outnyttjade fabriker, utrustning eller material, som kunna användas för produktion av varor, vilka skulle kunna finna avsättning till rimliga priser, under förutsättning av en efterfrågan motsvarande full sysselsättning.

11. Varje regering bör vid fastställande av grunderna för och formerna vid hävade eller jämkning av krigsleveranskontrakt särskilt uppmärksamma möjligheterna att bereda fortsatt sysselsättning eller nya omedelbara arbetstillfällen åt de berörda arbetarna eller gynnsamma arbetstillfällen på andra orter. Regeringarna böra även se till, att uppkommande kontraktstvister snabbt biläggas, så att sysselsättningsförhållandena icke oförmånligt påverkas av onödiga ekonomiska svårigheter för leverantören. De leverantörer i för närvarande ockuperade länder, som frivilligt arbetat i fiendens intresse, böra dock icke få tillfälle att draga nytta av dylika åtgöranden.

12. Åtgärder böra vidtagas för att förvaltningsorganen på ett så tidigt stadium som möjligt informera arbetsmarknadsmyndigheter och vederbörande företag om varje förhållande, som befaras medföra entlediganden och driftinskränkningar.

Upphandlingsmyndigheterna böra så långt i förväg som möjligt underrätta företagare såväl i hemlandet som utomlands samt arbetsmarknadsmyndigheterna om inskränkningar i de militära beställningarna. Sådan förvarning bör under alla förhållanden meddelas minst två veckor i förväg.

Företagare böra minst två veckor i förväg lämna arbetsmarknadsmyndigheterna meddelande om planerade entlediganden, avseende mer än ett visst antal arbetare, så att myndigheterna må kunna hänvisa de berörda arbetarna till andra arbeten.

Företagare böra minst två veckor i förväg lämna arbetsmarknadsmyndigheterna meddelande om planerad tillfällig permittering, berörande mer än ett visst antal arbetare. Upplysningar böra även lämnas om den sannolika varaktigheten av permitteringen, så att myndigheterna få tid att anvisa de ifrågavarande arbetarna tillfällig sysselsättning vid allmänna arbeten eller enskilda företag eller bereda dem möjlighet till yrkesutbildning. Företagare böra i möjligaste mån underrätta även de berörda arbetarna om den sannolika varaktigheten av en dylik permittering.

IV. Förmedling av arbete och arbetskraft.

13. Förmedling av arbetskraft till offentliga arbeten och till enskilda företag, vilkas tillverkning till minst 75 procent avser beställningar för det allmänna, bör ske genom den offentliga arbetsförmedlingen.

Lämpligheten av att ålägga företagare inom vissa industrier eller områden att anställa erforderlig arbetskraft genom arbetsförmedlingen, i syfte att underlätta sysselsättningsanpassningen, bör övervägas.

Företagare böra uppmanas att på förhand hos arbetsförmedlingen anmäla kommande behov av arbetskraft.

14. Registrering hos arbetsförmedlingen bör vara obligatorisk för dem, som söka anställning vid statsunderstödda arbeten eller tillträde till av det allmänna understödda yrkesutbildnings- och omskolningskurser eller res-hjälp till ny arbetsplats, ävensom för dem, som önska erhålla arbetslöshets-hjälp eller dagunderstöd från arbetslöshetsförsäkring.

15. Eftersträvas bör särskilt att bereda demobiliserade samt arbetare i krigsindustrien lämpligaste anställning, varvid i möjligaste mån bör till-se, att under kriget förvärvade färdigheter finna användning.

16. Myndigheterna och särskilt arbetsförmedlingen böra i samarbete med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer, tillse, att arbetsförmedlings-organen anlitas i största möjliga utsträckning av såväl arbetsgivare som ar-betare.

V. Yrkesrådgivning.

17. Metoder och former för yrkesrådgivning åt vuxna arbetare böra göras till föremål för skyndsamt utredning.

18. Vid långvarig arbetslöshet bör anlåtande av möjligheterna till yrkes-rådgivning sättas som villkor för fortsatt arbetslöshets hjälp eller understöd från arbetslöshetsförsäkring.

19. Vederbörande myndigheter böra i samarbete med på området verk-samma icke offentliga organ vidmakthålla och förbättra utbildningsmöjlig-heterna för yrkesrådgivande personal.

VI. Yrkesutbildning och omskolning.

20. På grundval av inhämtade upplysningar angående tillgång och efter-frågan på arbetskraft under efterkrigsperioden bör varje regering i nära samverkan med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer utforma pla-ner för yrkesutbildning och omskolning, som svara mot näringslivets behov under efterkrigstiden med beaktande av förskjutningarna i behoven av olika yrkeskategorier inom skilda industrier.

21. Alla rimliga åtgärder böra vidtagas för att främja den arbetskraftens rörlighet, som är nödvändig för att utbudet av arbetskraft skall kunna an-passas efter nuvarande och framtida behov.

22. Planerna för yrkesutbildning och omskolning böra utvidgas och an-passas så, att verksamheten kan tillgodose behoven bland demobiliserade, entledigade arbetare i krigsindustrien och alla dem, som fått lämna sitt förutvarande arbete till följd av fiendens åtgärder eller på grund av delta-gande i motstånd mot fienden eller mot av fienden kontrollerade myndig-heter. Särskild omsorg bör ägnas möjligheterna att genom yrkesutbildnings-kurser bereda nämnda kategorier av sysselsättningsbehövande stadigvarande anställning.

23. För tillgodoseende av efterkrigstidens behov av en återrekrytering och ökning av den kvalificerade arbetskraften böra vid sidan av lärlingsutbild-ningen systematiska åtgärder vidtagas för utbildning, omskolning och vidare-utbildning av arbetare.

24. De, som undergå yrkesutbildning, böra vid behov erhålla ersättning eller understöd med belopp, som kunna sporra till påbörjande och fortsät-tande av utbildningen och som medge uppehållet av en rimlig levnads-standard.

25. Män och kvinnor, vilkas högre utbildning och studier förhindrats eller avbrutits genom krigsanställning av militär eller civil natur eller fiendens

åtgärder eller deltagande i motstånd mot fienden eller mot av fienden kontrollerade myndigheter, böra beredas möjligheter att påbörja, återupptaga eller komplettera sin utbildning eller sina studier, under förutsättning att de alltfjämt visa fallenhet härför. De böra under utbildningstiden erhålla understöd.

26. Kompetenta yrkeslärare och instruktörer, som under kriget varit selsatta i annat arbete, böra uppmuntras att snarast möjligt återupptaga sitt förra yrke.

Repetitionskurser böra vid behov anordnas:

a) för yrkeslärare, som återupptaga sitt yrke efter en längre tids uppehåll; samt

b) för utlärande av nya metoder och ny teknik.

Yrkeslärare böra även nyutbildas i den omfattning, som utbyggandet av yrkesutbildningen och omskolningen kräver.

Vid återupptagandet och utbyggnaden av yrkesutbildnings- och omskolningsverksamheten böra medlemsstaterna vid behov samverka i fråga om bl. a.:

a) tillhandahållande av utbildning i annat land åt yrkeslärare för att de i sitt hemland skola skapa möjligheter att uppnå en där eljest icke förefintlig yrkeskompetens och utbildning;

b) utlåning av erfarna yrkeslärare och instruktörer från ett land till ett annat för avhjälpande av brist på lärarpersonal eller för tillgodoseende av nya industriella behov;

c) bistånd åt sådana medborgare i annan medlemsstat att återvända till hemlandet, vilka uppehålla sig inom främmande medlemsstats område och vilka äro kvalificerade för yrkesundervisning i hemlandet; samt

d) anskaffande av handböcker och annan undervisningsmateriel för yrkesutbildningen.

27. Yrkesundervisnings- och omskolningsverksamheten inom varje land och dess olika områden eller orter bör samordnas samt genomgående bringas i nära kontakt med yrkesrådgivningen, arbetsförmedlingen och med den verksamhet i yrkesutbildningsavseende, som kan utövas av arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer.

VII. Arbetskraftens lokala rörlighet.

28. I syfte att då så erfordras främja arbetskraftens rörlighet bör arbetsförmedlingen vidtaga åtgärder, ägnade att undanröja hindren för en överföring av arbetskraft från ett område till ett annat. Arbetsförmedlingen bör medverka till att arbetare flytta till områden, där behov av arbetskraft förefinnes, och därigenom bidra till att anpassa det förefintliga utbudet av arbetskraft efter de tillgängliga sysselsättningsmöjligheterna och sålunda förebygga arbetslöshet.

29. Då en arbetare på arbetsförmedlingens initiativ eller genom dess medverkan förflyttas från en ort till en annan, bör ersättning beredas honom för resekostnader och tillfällig hjälp lämnas till bestridande av vissa nödvändiga utgifter å den nya arbetsplatsen i form av ersättning eller förskott, vilkas belopp bestämmas efter omständigheterna i varje särskilt fall.

Då en genom arbetsförmedlingens medverkan företagen tillfällig förflyttning till annan ort innebär, att hushållsföreståndaren skiljes från sin familj, bör han komma i åtnjutande av särskilt familjeunderstöd, som täcker de ökade kostnaderna för det delade hushållet.

VIII. Ungdomens inträde i arbetslivet.

30. Fastställande av högre ålder vid avgången från skolan och av höjd åldersgräns för inträde i arbetslivet bör i alla länder övervägas såsom en huvudfaktor vid planläggningen av sysselsättningspolitiken under övergångsperioden.

Under tid, med vilken skolplikten sålunda förlänges, bör från vederbörande myndighet till lärjungarnas föräldrar utgå visst underhållsbidrag.

31. Studiestipendier böra tillhandahållas för att öppna möjlighet för ungdom över skolpliktig ålder till fortsatt utbildning i läroverk och därmed jämförliga undervisningsanstalter ävensom till högre studier och teknisk eller annan utbildning, som lager vederbörandes hela arbetstid i anspråk. Studiehjälpen bör göras beroende av på olika undervisnings- och utbildningsstadier erhållna vitsord angående studiebegåvning och framsteg.

32. Genom skolan eller arbetsmarknadsmyndigheterna bör en för ändamålet avpassad yrkesvägledning lämnas ungdomen såväl under skoltiden som vid skolgångens slut.

Före första arbetsanställningen bör ungdomen erhålla kostnadsfri läkarundersökning. Resultat av denna undersökning bör meddelas i ett intyg, vilket skall ligga till grund för periodiska undersökningar under en tidrymd, som bestämmes genom lag eller förordning.

I länder, där ungdomens hälsotillstånd till följd av krigsförhållanden och fiendlig ockupation undergrävt, bör övervakningen av hälsotillståndet ägnas särskild uppmärksamhet vid inträdet i arbetslivet och under den därefter följande anpassningsperioden samt vid behov förbindas med åtgärder till hälsotillståndets förbättrande.

Medlemsstat bör på anmodan bistå andra stater för främjande av i förestående stycke åsyftade hälsovårdande åtgärder genom tillhandahållande av utbildningsmöjligheter för läkare och sjukvårdspersonal och genom att ställa till förfogande erfarna läkare och sjukvårdspersonal samt erforderlig utrustning.

33. Minderåriga, vilkas lärlingsavtal brutits till följd av kriget, böra berättigas fullfölja lärlingsutbildningen efter avslutad krigstjänst.

Minderårig, som i enlighet med förestående stycke återtagit lärlingsanställning, bör genom statens försorg kunna tillerkännas en inkomst, som må synas skäligen med hänsyn till vederbörandes ålder och till den lön han skulle ha åtnjutit, om lärlingstiden icke avbrutits.

Minderåriga, som till följd av militärtjänst, råvarubrist, fiendens verksamhet eller andra med kriget sammanhängande förhållanden, förhindrats taga anställning som lärlingar eller fullfölja påbörjad lärlingsutbildning, böra genom särskilda åtgärder uppmuntras att, så snart förhållandena det medgiva, påbörja respektive återupptaga avbruten yrkesutbildning.

För främjande av lärlingsanställningens återupptagande böra lärlingsavtalens bestämmelser överses och, då så synes lämpligt, revideras med beaktande av under militärtjänst förvärvad yrkesskicklighet.

Myndigheterna böra i samarbete med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer gå till en omprövning av gällande lärlingsväsen i syfte att till förmån för dem, som på grund av kriget icke kunnat vinna lärlingsanställning, skapa ökade möjligheter att lära ett yrke. Därvid böra särskilt övervägas möjligheterna av att jämka på området förefintliga restriktioner samt att utnyttja under krigstjänst vunna yrkesfärdigheter.

34. Företagarna böra uppmuntras att inom företagets ram organisera en systematisk yrkesutbildning i syfte att åt de unga arbetare, som de syssel-

sätta, ge möjlighet att vinna utbildning eller ökad yrkesskicklighet och vidgad kännedom om företagets verksamhet i stort. Dylika anordningar böra genomföras i samverkan med arbetarnas organisationer och bliva föremål för en tillfredsställande övervakning.

35. I länder, där den yngre arbetskraften till följd av krigshandlingar nödgats avstå från arbete eller tvingats arbeta för fienden utan hänsyn till lämplighet för arbetet eller egna önskemål, bör särskild uppmärksamhet ägnas frågorna om dylika unga arbetares anpassning till arbetslivet och erforderlig komplettering av deras yrkesutbildning.

IX. Kvinnliga arbetare.

36. De kvinnliga arbetarnas ställning i näringslivet bör grunda sig på principen om fullständig likställighet mellan män och kvinnor såvitt gäller tillträde till arbete på grundval av personliga förutsättningar, skicklighet och yrkesvana utan avkall på bestämmelserna i internationella konventioner och rekommendationer angående kvinnors användande i arbete.

37. I syfte att bereda kvinnor likställighet med män på arbetsmarknaden och därigenom förhindra en inbördes konkurrens till men för såväl de manliga som de kvinnliga arbetarna, böra åtgärder vidtagas till främjande av lika lönesatser, avvägd efter arbetets art utan hänsyn till kön.

I samarbete med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer böra utredningar företagas i syfte att för bestämmandet av arbetets art fastställa noggranna och objektiva normer utan hänsyn till arbetarens kön, ägnade att läggas till grund för lönesatserna.

38. Sysselsättande av kvinnor i industrier eller yrken, där de sedan gammalt arbetat i stor utsträckning, bör främjas genom åtgärder, avseende att höja dessa industriers och yrkens relativa ställning och inom desamma förbättra arbetsförhållandena och arbetsförmedlingen.

X. Invaliders sysselsättning.

39. Den avgörande synpunkten vid utbildning och anställning av invaliderade arbetare bör vara arbetsförmågan oberoende av invaliditetens ursprung.

40. En nära samverkan bör etableras mellan läkarvården samt yrkes- och skolningen och arbetsförmedlingen för invalider.

41. En särskild yrkesvägledning för invalider bör tillhandahållas med uppgift att bedöma graden av den enskildes arbetsförmåga och att utvälja den sysselsättning, som bäst lämpar sig.

42. När så kan ske böra invalider erhålla utbildning tillsammans med fullt arbetsföra arbetare samt arbeta under samma villkor och mot samma lön.

Utbildningen bör fortgå, till dess vederbörande kan vinna anställning som fullvärdig arbetare inom det yrke, vari han utbildats.

Invalider böra i de fall, då det är möjligt, utbildas i förutvarande eller därmed närbesläktade yrken, där tidigare yrkesvana kan tillgodogöras.

Företagare, som kunna tillhandahålla lämpliga utbildningsmöjligheter, böra anmodas att omhändertaga ett rimligt antal invalider för utbildning.

Särskilda utbildningsanstalter, under betryggande läkarekontroll, böra inrättas för invalider, som äro i behov av specialutbildning.

43. Särskilda åtgärder böra vidtagas för att tillförsäkra invalider samma sysselsättningsmöjligheter i förhållande till deras arbetsförmåga som

andra arbetare. Företagarna böra genom en omfattande propaganda och andra medel, om så skulle vara nödvändigt genom tvång, förmås sysselsätta ett rimligt antal invalidiserade arbetare.

Till sådana arbetsuppgifter, som särskilt lämpa sig för höggradigt invalidiserade arbetare, böra dylika äga företräde.

I nära samverkan med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer bör eftersträvas att skapa skydd för invalidiserade arbetare mot varje diskrimination, som icke hänför sig till deras verkliga arbetsförmåga och prestationer, samt för att övervinna eventuellt förekommande hinder för anställande av invalider, bl. a. eventualiteten av ökade utgifter för ersättning för olycksfall i arbete.

Åt invalider, som icke kunna omskolas för den allmänna arbetsmarknaden, bör tillfälle beredas till nyttigt arbete i särskilda centra, fritt från konkurrens med annan arbetskraft.

44. Arbetsmarknadsmyndigheterna böra inhämta uppgifter om dels invalidernas antal, arbetsförmåga och fördelning på olika orter, dels vilka sysselsättningar, som särskilt lämpa sig för invalider av olika slag.

XI. Reglering av sysselsättningsförhållandena inom vissa arbetsområden.

45. Inom arbetsområden med ojämna sysselsättningsmöjligheter, t. ex. byggnadsverksamhet och stuveriarbete, böra av medlemsstaterna under kriget införda eller utvidgade regleringar av arbetsmarknaden bibehållas och i samverkan med vederbörande arbetsgivar- och arbetarorganisationer anpassas efter fredsförhållanden.

Bilaga F.

Rekommendation (nr 72) angående arbetsförmedling.

Internationella arbetsorganisationens generalkonferens,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Philadelphia och där samlats den 20 april 1944 till sitt tjugusjätte sammanträde

och beslutat antaga vissa förslag angående arbetsförmedling, vilken fråga inbegripes under den tredje punkten på dagordningen för sammanträdet,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna den tolfte dagen i maj månad år nittonhundrafyrtiofyra följande rekommendation, som skall benämnas »rekommendationen angående arbetsförmedling, 1944» [Employment Service Recommendation, 1944].

Med hänsyn till att tillämpningen av rekommendationen angående sysselsättning (vid övergången från krig till fred), 1944, förutsätter förefintligheten och utbyggandet av en effektiv arbetsförmedling,

med hänsyn till att konventionen angående arbetslöshet, 1919, föreskriver upprättandet av »ett system av avgiftsfria offentliga arbetsförmedlingsorgan under kontroll av en central myndighet»,

med hänsyn till att genomförandet av de i rekommendationen angående sysselsättning (vid övergången från krig till fred), 1944, angivna uppgifterna